

Telefon 11.82

ABONAMENTE:

Un an Lei 160.
Pl. firme " 300.
Autorități și inst. " 500.

Inscris srb. 3/938 Trib. Arad

L. Fil. A. S.

Compactoria Mihailovici
Arad, Pal. Cultural
execută tot felul de lucrări în branșă, solid, estin și frumos.

TIMPUL

PROVINȚII

Onomastica Princiară

Calendarul istoric al Neamului nostru românesc, strămoșii au scris cu însuși roșul sângelui zile de sărbătoare națională, zile de suflarea roșie care se cutremure de pământ când idealurile se cristalizează într-un mediu înconjurător. Din înalt ordin M. S. Mihai este ținut să își facă pregătirea în țară, înfrățindu-se astfel cu trecutul și istoria țării și cu specificul românesc. Cot la cot cu colegi, din diferite clase ale societății românești, învățând a le cunoaște sufletul, procesul de contopire cu poporul va fi desăvârșit.

Cunoscând greutatea prin care trece populația țării, M. S. Regule coboară adesea în nașterea și în viața aproape peste tot însușită pe lângă figura zăbănită a Prințului Mostenitor. Vlăstarul Regesc este din pricina sa și cunoscătorul supusă. Este dus peste tot ca să-și trădească țara, ca să învețe a-și iubi plajura, acei oameni

de vitejie și jertfă de sine a dor încetași ai noștri. Și în cursul vremurilor zile de sărbătoare națională s'au înscris rând în cronometrul vremii, la rite date, căci stăpânirilor lui care ne asupreau avcam mult de luat, iar fiecare izbândă înțina pentru noi o zi de aniversare de scumpă regăsire.

Și însuși de sărbătorile amintitejii de armă, țara românească mai are și alte sărbători, atât de însemnate, tot atât de glorioase.

Și astfel de sărbătoare a tuturor românilor însemnată cu roșu ni cu chipul bronzat de arșița soarelui de calendar, este ziua de 8 relui, cu mâinile noduroase de lucrător, ziua onomastică a rului greu al câmpului și cu sufletul de Mihai Mostenitorul Trom-larg și primitor, societate ce formează stălpul de temelie și resursele de vitalitate ale țării.

Și iar acum în ziua celui mare Arhanghel își serbează onomastica.

Și această zi de sărbătoare a ne ridicăm glasul nostru de la granița de Vest, de la stă asupra căreia sunt îndreptate tot mai multă insistență și de ură înăbușită, și urăm podului Mihai, ani îndelungi putere de muncă și sănătate, ca să poată ajunge bine în locul ce i l-a hărăzit să poată fi urmaș vrednic dnicilor săi înaintași.

Și poporul nostru este un popor dinastic, destinul lui condându-se cu destinul Monarhiei, de ce pentru pregătirea M. S. podului Mihai, în sintera a convingeri, Augustul pă Majestății Sale Rege pune toate înțeleapta Sa gri precupețind nici o sfortare, să crească cât mai aproape de a iubirii poporului ce va a să conducă, fiind la vârsta unui scriitor.

Și când idealurile se cristalizează într-un mediu înconjurător. Din înalt ordin M. S. Mihai este ținut să își facă pregătirea în țară, înfrățindu-se astfel cu trecutul și istoria țării și cu specificul românesc. Cot la cot cu colegi, din diferite clase ale societății românești, învățând a le cunoaște sufletul, procesul de contopire cu poporul va fi desăvârșit.

Cunoscând greutatea prin care trece populația țării, M. S. Regule coboară adesea în nașterea și în viața aproape peste tot însușită pe lângă figura zăbănită a Prințului Mostenitor. Vlăstarul Regesc este din pricina sa și cunoscătorul supusă. Este dus peste tot ca să-și trădească țara, ca să învețe a-și iubi plajura, acei oameni

ni cu chipul bronzat de arșița soarelui de calendar, este ziua de 8 relui, cu mâinile noduroase de lucrător, ziua onomastică a rului greu al câmpului și cu sufletul de Mihai Mostenitorul Trom-larg și primitor, societate ce formează stălpul de temelie și resursele de vitalitate ale țării.

(cont. nuare în pag. 2-a)

Marele congres al presei provinciale dela Sibiu

Presa din provincie recunoscută drept un factor principal de propagandă culturală și socială.

Cuvântările dlor Eugen Titeanu, sub-secretar de stat al propagandei și presei, și a dlui Pamfil Seicaru, directorul ziarului „Curentul”

S'a cerut sprijinul oficialității pentru presa din intinsul țării

Ceea ce s'a petrecut la Sibiu, strălucită afirmare a importanței Duminică trecută, înseamnă ceva acestei presei și o biruință tardivă, dar care își desenează de pe acum succesul desăvârșit.

Problemele noastre

Odată cu acest început de toamnă târzie, problemele Aradului românesc, aceleași vechi, triste și mereu uitate probleme ale noastre, sunt iarăși la ordinea zilei

Cartierele Aradului locuite în majoritatea lor de români, în urma ploilor ce s'au ținut lanț zilele acestea, au devenit de nepătruns, drumurile fiind toate o apă și un pământ.

În piața Ștefan cel Mare, Moții noștri, veniți la bălciul Aradului, stau în același noroiu până la glesne, cum au stat ani și ani de-a rândul, fără ca cineva să se fi gândit că, locul acela, din taxele ce s'au încasat pentru el ar, fi putut fi pavat demult și temeinic cu cea mai scumpă compoziție.

Pe de altă parte, drumul ce duce spre Obor, prin strada Penes Curcanul, pare o nefărășită pantă de mocirlă, bătătorită în special tot de ai noștri.

Se pare că acolo, pe unde ai noștri își duc grițile și necazurile, acolo pe unde și biata opincă e binevăzută, anume nu s'a făcut nimic, de către toți miluții votului universal așa ziși ai noștri reprezentanți îmbogățiți fără rușinare, în diferitele partide, ce ne-au tot fericit cu guvernările lor, până și-au trăit traiul și măncaț omenia.

Pentru ai noștri, pentru locurile bătătorite de ei, nu s'a făcut nimic.

Putem să facem în alte părți autostrăzi și parcuri, confort ultramodern, fiindcă tot nu s'a făcut nimic pentru stăpânii acestui pământ românesc.

Ridicarea cartierelor locuite de români, îmbunătățirea drumurilor bătătorite de ei pentru ca „Munții noștri aur poartă, iar noi cerșim din poartă'n poartă”, sunt numai puncte de plecare.

I. Filipaș

La Sibiu, s'a dovedit că pe întregul pământ al țării trăiesc o seamă de publicațiuni care luptă cu imense greutăți, dar care îndeplinesc o însemnată misiune în viața socială și culturală a statului.

Niciodată, până Duminică, nu s'au rostit adevăruri atât răsunătoare despre năpăstuita presă provincială, chemată abia acum la o viață nouă, după ce s'au constatat roadele acestor organe de sinceră propagandă națională.

D. Eugen Titeanu, sub secretarul de stat al Presei și Propagandei, prezent la marele congres, a definit în cuvinte lapidare rostul presei provinciale, anunțând că statul are datorie să privească cu alte vederi gazetăria care se frământă zilnic în toate colțurile țării.

Cu ocazia congresului s'au luat apoi anumite promisiuni pentru schimbarea unei mentalități, grație căreia numai presa din capitală avea de spus un cuvânt ascultat până azi, trăgând toate foloasele poibile din această întâietate, pe care n'o invidiem, dar suntem de părerea că și provincia merită un alt tratament.

(Continuare în pg. 3-a)

Eugen Herovanu: Călătorul romantic

Numele dlui profesor Eugen Herovanu apare tot mai rar în publicistica vremii, după ce acest mare scriitor a cunoscut o adevărată glorie într-un trecut nu tocmai îndepărtat.

Când trăia la Iași, într-un mediu intelectual cum nu va mai cunoaște curând serisul românesc, — d. Eugen Herovanu nu ezita să-și aștearnă pe hârtie aleasa-i proză, care satisfăcea deopotrivă pe prieteni și adversari.

Trebuie să facem aici o digresiu ne necesară, vorbind despre prietenii și adversarii de idei ai scriitorului.

Cărțile.

Serisul poate fi pus, desigur, în serviciul unor curente de idei, impunându-i astfel un caracter militent care-i scade ceva din valoarea permanentă. Serisul acesta nu are întotdeauna înrudiri cu adevărata artă scriitoricească — ei numai când este produsul unui mare talent. Numai atunci se împacă și depășește sfrea acelei „arte cu tendințe” — despre care s'a vorbit atât de mult în istoria culturii, când această condiție a fost atinsă.

Fiindcă acest duios scriitor moldovean și-a revărsat darul scriitoricesc în tot ce a scris până acum — nu se mai ridică problema dacă

a fost inspirat de anumite ideologii, pentru că din opera sa se degajază selipirile mângâitoare ale unei arte de clasă aleasă, cum se detașează ele și din paginile „Călătorului romantic”, un titlu care el însuși spune mult dela întâia ciocnire cu ochiul cititorului și intelectualului autentic.

Mai rămâne atunci în vigoare legea „artei cu tendințe”?

Desigur, nu, atunci când analizezi o operă privită sub acest unghi de valoare și arte universală.

„Călătorul romantic” mai este însă și „cartea celor care nu pot pleca”, după frumoasa expresie a autorului, și-a celor care nu și-au apropiat încă o seamă de gânduri ce izvoresc din străfundurile celei moi adânci ale minții.

Pentru că a călători și a scrie impresii despre lungile exodări continentale — nu înseamnă numai

să descrii aspecte din natură și orașele străbătute — ei a le ști însoți de sentimentele care te străbăta, recostituind memento mai îndepărtate din trecut și de a le ști interpreta sensul mai adânc creiat de veacuri, peste care s'au aşternut tradiții și culturi mereu evoluate.

Venezia, de exemplu, descrisă astfel cum poate fi văzută astăzi, cu toate frumusețile ei nepieritoare — n'ar spune prea multe, nu ți-ar trezi sentimente degăbite de admirație — dacă nu i-ai însoți fizionomia prezentă cu reconstruiri istorice, mult adâncite în veacuri, și cu toate sentimentele ce ți-le trezește serutarea tuturor monumentelor și frumuseților de artă pe care le are.

Parisul, Viena, Bruxellesul și alte orașe vizitate de autor — nu mai

(Continuare în pg. 2-a)

Textul biblic

„Piatra din capul unghiului”

Voim pentru viitor să dăm cetitorilor noștri câte-o sfărimitură din Biblie. Este știut că popoarele, care s'au condus în faptele lor după cuvintele Scripturii, acele s'au suit pe scara culturii și a progresului până la sferele cele mai înalte; din contră, cele necunoscătoare de Biblie, sunt și azi într-o stare în ferioară în se privește civilizațiunea.

Muncitorul manual în Biblie își găsește pe cel mai prețios tovarăș de muncă, primind încurajare cu fină și uitând oboseala prin amintirea unor texte sfinte în vreme ce și agonisește pâinea „cu sudoarese feței sale.”

Mângâierea și distragerea cea mai folositoare pentru timpul de călătorie, muncitorul nu-l va găsi în nimic mai completă și mai trainică decât în sfânta Scriptură.

Ea este „piatra cea din capul unghiului pe care nu au băgat-o în seamă ziditorii” (Luca XXI.7.)

Toți năzuim să ne zidim fericea vieții noastre aci pe pământ. Ne străduim să ne agonisim cât mai multe bunuri lumesti, crezând că în aceste ne stă fericea. Cei mai mulți pe această „piatră” — a materiei — își clădesc tot viitorul.

Și cât de repede le vine desamăgirea. Materia este trecătoare și supusă schimbărilor firești. Azi are preț, acest soi de material, mâine altul!

Cel care și pune încrederea sa în aceste bunuri, este asemenea bărbatului care și-a clădit casa sa pe nisip. Când a venit poveiul apelor, au dus-o cu ele; toată nădejdea s'a risipit pe valurile trecătoare...

Cel care își zidește viitorul său pe piatra credinții, oțelindu-și sufletul prin textele veciniei ale Scripturii, acela a găsit unghiul sub care trebuie să privească lumea. Numai acela se poate așeza în capul acestui unghi și pe o stâncă puternică, clădindu-și existența sa pe această piatră din capul unghiului. Și ne spunea mai departe textul biblic că „această piatră din capul unghiului este însuși Isus Hristos” (Efeseni II. 20).

Pe acest Hristos căută-l să îl căștigi de însoțitor al vieții tale, iubite prietene, și vei afla fericea vieții pământești și răscumpărata binemeritată în vecinicia celei cerești.

Pentru binele tău și al celor iubite, vom da în fiecare număr câte un text din cartea sfântă apropiindu-te de Hristos, care este peșteră nouă pentru noi toți. Calea, Adevărul și Viața. Pr. Cl.

Onomastica Prințiară

(Urmare din pag. 1-a.) In vârstul program de educație al Măriei Sale stă scris că Prințul Moștenitor trebuie să învețe și să cunoască meseria cea mai fructuoasă după ce toată ziua a fost de coar-nel plugului răsturnând brazda cu miros reavăn de pământ, trezindu-se din somn cu palmele arzând de durerea bălăturilor. Măria Sa a înțeles dragostea de glie a strămoșilor și datorită noastră de a apăra această glie. — ... A FOST ÎNFRĂȚIREA CU PĂMÂNTUL.

Un bun conducător de Stat trebuie să fie înaintea de toate un bun conducător de ostire, el însuși fiind un ostas. Călăuzit de această mare principiu, o grijă deosebită acordă Săveranul pregătirii ostășești a Prințului de Coroană. Incepută până de la simplu soldat, pe umărul lui Mihai stă astăzi tresa de sublocotenent și putem fi mândri de a avea pe cel mai tânăr și mai strălucitor ofițer. Cu cât se vor adăuga pe umărul Lui de adolescent mai multe trese de culoarea aurului, cu atât răspunderea va fi mai mare.

Blând din fire, cu inima încălzită la altarul Bisericii noastre orto-

doxe, Măria Sa își afirmă depe acuma frumusețea caracterul Său ales, câștigând dragostea unui popor ce și-a pus în El nădejdele de viitor. Milostiv cu cei slabi și nepulincioși, camarad stimat între cei de o seamă cu El, iată conduita fiului de Rege, crescut spre a fi mai întâi OM și apoi Rege.

Depe piscul celor 17 ani impliniți Mihai poate privi încrezător în viitorul poporului cu care sa contopit și care este mândru de a avea pe cel mai frumos Prinț de Coroană.

Ne asociem astăzi la sărbătorirea inimilor românești și din modestul nostru loc îi spunem Măriei Sale: NU UITA MARIA TA CĂ PORTI NUMELE CELUI MAI MARE VOEVOD ȘI A LUNEI BĂTRÂNE CETĂȚI CE A FOST ÎN URGIA VREMURILOR TRECUTE LEAGANUL ROMÂNISMULUI. FI VREDNIC DE NUMELE MARELUI VOEVOD CE LA 1600 A UNIT ÎN ALBA-IULIA CA LA LUMINA UNUI FULGER PE FRĂȚII SUBJUGATI UNOR STĂPĂNIRI FĂRĂ DE SUFLET.

Trăiască Măria Sa Mihai Mare Voevod de Alba-Iulia. AUREL RAICA.

Călătorul romantic

(Urmare din pag. 1-a.) sunt cele de altă dată. Cum le-ai descifra specificul lor unic — dacă nu te-ai cobori în sanctuarul dăimurii lor seculare? D. Eugen Herovanu a știut să facă aceste reconstituiri de ieri, însoțite de reflexii celebrare care fac minunate notele sale de călătorie.

Văzută sub perspectiva unui trecut îndepărtat pus în fața realităților de azi — orașele portretizate de autor ni-se înfățișează în toată splendoarea lor inegalată, care te încântă aproape ca și atunci când le-ai vizita aieva.

Căci marele merit al unei cărți de călătorie este întâi acela de a-ți imprima senzația că străbătuți însuși drumurile și orașele descrise, suplinindu-ți astfel neputința de a le vedea, ceea ce înseamnă o mare satisfacție pentru ori care îns măcinat de dorul peregrina-

nărilor îndelungate. Am fi ținut să reproducem unele fragmente din paginile cărții acesteia, dar cei pe care îi căutăm ori ce scriere de frumusețe își vor da osteneala s'o cetească în întregime.

Pe coperta cărții, autorul anunță că luerează acum la o carte despre prietenie.

Cunoscând gândurile și talentul d-lui Eugen Herovanu nu ne îndoiim că noua sa operă va fi un încântător omagiu adus alesului sentiment al prieteniei, care dacă nu este atât de puternic ca al iubirii — este însă mult mai trainic și sincer.

Pentru că, în timp ce iubirile s-fârșese repede și desiluzionează, adevăratele prietenii rămân pentru totdeauna. JON I. POGANA.

„Provincia”

Comerț românesc

cele mai estine articole de textile, tricotaje, etc. Flanele de străjeri.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 58

Mobilc, moderne, automobile tapitează

Papp Alexandru

Arad, Str. Consistorului 11. - Telef. 26-5

Reprezentările teatrului „Munca și Voie Bună” la Arad

Zilele trecute, datorită fericeii — se interesează deja depe inițiativa luată de dl. prof. Mihail de viitoarele reprezentții, este Ralea, ministrul muncii, au avut mai bună dovadă, credem, că fârșit li s'a făcut și lor ce-lositor.

la bilet la Loterie, Ca să scapi de sărac Hai noroc! Noroc să Joc la Goldschmidt Loterie

Vineri seara a fost reprezentată legenda creștină „ORICINA” pentru cei cari numai primiseră bilete în ziua precedentă, iar Sâmbătă seara Fr. Langer „rechile acul”

Inițiatorul, și interpretii pot fi satisfăcuți: sălile au fost arhipline, — toate reprezentările s'au jucat cu casa închisă — iar aplauzele puternice și repetate cu care publicul a răsplătit interpretii, au fost o dovadă în plus, că toți au înțeles rostul acestor reprezentări, interpretate ca la premiere.

Jar faptul că lucrătorii cari au format majoritatea spectatorilor, fericeii.

Informații

Duminecă a avut loc eunuligioase a dș-rei Iulian Lejd. Gabor Ilie, funcționar Direcțiunea C. F. R. Arad, la riera gr. ort. română din Rădăuți. Nume au fost dna și dl. Gh. Mihăileanu. În nume asistență am remarcat prezentații s'au jucat cu casa închisă — iar aplauzele puternice și repetate cu care publicul a răsplătit interpretii, au fost o dovadă în plus, că toți au înțeles rostul acestor reprezentări, interpretate ca la premiere.

Cina s'a servit în localul rantului Schöler din Radna le 9 seara, după care a dansul până în zori.

Urăm tinerilor căsătorii fericeii.

Gulerele, albe ca zăpada și lucii ca oglinda, a spălătorii

Benkó sunt cele mai frumoase

ARAD, Piața E. Rădulescu No.

Haine vopsește și curăță cel mai frumos

I. KREBSZ

Bul. Reg. Ferdinand 21. - Str. Eminescu

Tapiserie modernă, ornamentații, transformări, în modul cel mai convenabil

Oscar Fetti

Arad, Str. Goldiș, față în față cu cinema Sc

Vopsește și curăță haine de toamnă

Hoszpoda

Vopsitoria chimică Arad, Strada Eminescu, Strada Stroiescu

Rente de Stat

pentru reforma agrară, prețul pământului și pentru impozit, la

Banca Goldschmidt S. A. ARAD

Târg special

pt. articole Baby și copii

Art. Tetra pt. Baby, haine pt copii, paltoane, tricouri pulovere art. Training, ciorapi pt. dame și bărbați, pantaloni, la:

ELIZA

magazin de articole tricotaje pt. Baby și copii

Palatul Băncii Cenădane.

Asortiment bogat!

Prețuri estine!

Salon de modă

KITTI

Arad, Bulevardul Reg. Maria No. 18.

Crează tot felul de îmbrăcămînți pentru dame ca: costume, haine de stradă, par desiuri, paltoane după ultima modă cu prețuri convenabile.

VIATA ARDIEALULUI

IN IMAGINI

Maria Sa
„Făt frumos cu păr bălaiu“

M. S. Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia
Conducător Străjer

Manifestații stră- jerești la Arad

T
R
Ă
I
A
S
C
Ă

M
A
R
E
L
E

V
O
E
V
O
D

MIHAI
DE
Alba-Iulia

Raportul

Defilarea

Cuibul de apărare conta gazelor

Ală a Meseria- dor și Munci- la Turda

amate încadrate fiecare de 2 domnișoare în costume naționale, Străjerii Căminul de ucenic. Industria sârmei și

fața statuei memorandistului Dr. Ioan Rațiu coloana s'a făcut un careu în jurul statuei depunând o coroană la piciorului. Corul reuniunii din Turda a cântat Deșteaptate komponiat de întregă asistență. După aceasta secretarul Ștefan Peneș luând cuvântul spune următoarele:

Centrala Reuniunilor de Meseriași Comercianți, Industriași și artiști români din România cu sediul în Cluj, ținându-și alocuțiunea generală aci în Turda undă înainte cu 5 ani s'a pus în discuție și odată cu sărbătorirea zilei natale a M. Sale Carol al II-lea, s'a ținut de sf. datorință să comemoreze și să prezinte memoriul memorandist Ioan Rațiu unul dintre cei mai de valoare ai neamului românesc și elitor a Reuniunii Meseriașilor Români din Turda la anul 1883.

Personajul o vârstă bronze va străjui deapăruvi în mijlocul orașului Turda, locul său natal a fost într'un timp conducătorul și reprezentantul poporului român din Ardeal și Banat apăsător de robia

pe care a condus la Viena împunătoare delegație memorandistă în anul 1893 pentru ca în anul următor să fie dus pe banca acuzatului în procesul memorandului alături de fruntașii neamului românesc pe atunci. Iar în fața judecătorilor maghiari Dr. Ioan Rațiu curajul să le spună în limba românească:

„Nație nu poate fi trasă pe banca acuzării. În calitate de reprezentant al poporului român, reprezintă națiunea română.

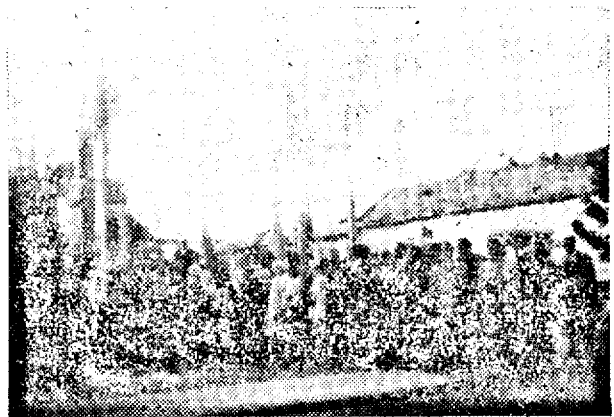
Asistența națiunii române nu se discută. Ea se oferă!...”

Asistența s'a încadrat în această ordine străbătând străduindu-se până la Teatrul comunal unde s'a ținut adunarea generală

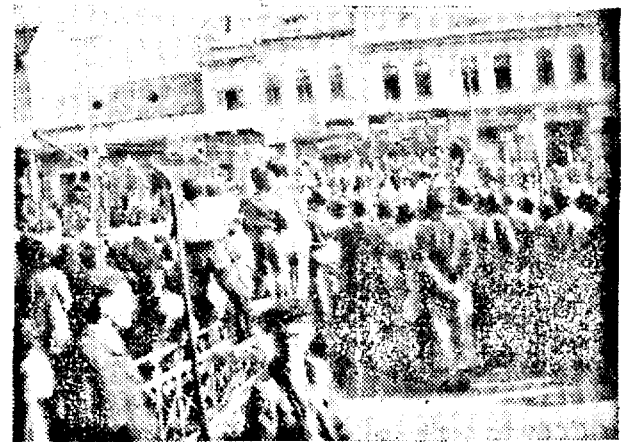
la care au luat loc: Excelența sa Dl. general de divizie Ștefan Peneș rezident regal al ținutului Mureș. Patron al serbării drapelului, Dr. Aug. Rațiu preș. centralei, Lt. col. Emil Popa pref. județului, Dr. Ioan Popa primarul orașului Turda, Dl. Fărcaș delegatul Excelenței sale Dl. Prof. N. Jorjăș pref. Culturale, Gh. Iorga delegat al D-ului Eugen Tâlcău pref. și propagandei, Reprezentantul D-ului Teofil Sidorovici pref. „Străjii Țării”, Virgil Molin preș. uniunii camerelor din țară, I. Marinca direc. liceului și comandantul legiunii din Turda, Pascu comerciant Cămpeni, D. Ilieș și Toderuc pref. Ștefan Peneș secr. centralei, Al. Chișin V. preș. reu. din Cămpeni, I. Stănilă preș. muncitorilor și cele 12 drapele. Menționăm că sala teatrului era arhiplena.

(Din lipsă de spațiu vom urma numărul viitor.)

D. NĂDĂBAN

Reuniunile în pelerinaj la statuia marelui patriot Dr. Ioan Rațiu

Mulțimea în timpul serviciului Divin

Conducătorii printre cari d. Ștefan Peneș și Ioan Stănilă, după depunerea unei cununi de flori la troița lui „Mihai Viteazul”

ARADUL DE ASTĂZ

D. OCTAVIAN PĂCURARIU
noul conducător al inspectoratului
Muncii

D. TEODOR GUI
președintele „Cercul Funcționarilor
de Banca” și vicepreședintele Asoc.
Funcționarilor Particulari Arad”, a
demisionat din calitățile avute

D. ING. MIHAIL TRIPA
a fost numit recent directorul înt.
prinderilor Municipiului Arad

A fost denunțat contractul colectiv dintre lucrători și Fabrica „Astra”

După cum suntem informați contrac-
tul colectiv încheiat între lucrători și fa-
brica „Astra” anul trecut, a fost denun-
țat pe ziua de 13 Decembrie a. c.

Asociația Meseriașilor și Muncitorilor
Români din localitate, sesizată de acest
fapt, a început imediat lucrările prelimi-
nare, în vederea începerii tratativelor.

O nuntă în Arad-Grădiște

Duminecă, 30 Octombrie în biserica ort. ro-
mân din Grădiște, a avut loc celebrarea cununii
d-șoarei Elena Mărcoi cu dl. Musca Simeon dela
fabrica „Astra”. După săvârșirea sfintei taine de
către părintele Mureșan, invitații au fost poțitiți la
o masă comună la locuința părinților mirului, unde
s'a petrecut într'o atmosferă familiară până'n zori.
Printre cei prezenți s'au remarcat: d. Budiu Ioan
și soția, nașii, d. Hanț Pavel și soția, d. Tăucean
Moise și soția; d-șoarele: Hanț, Veturia, Budeanu
Ana și Cătană Ecaterina, apoi d-nii: Budiu Pavel
Nagiu D-trie, Golia Vasile, Birta Dimitrie, Caba
Rusalim, Jătariu Dumitru. etc.

Rente și efecte, Bonuri de impozite

pentru plata impozitului și pământului forțat, pen-
tru Asigurarea Socială la

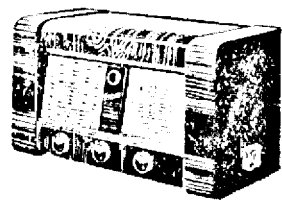
Banca Goldschmidt
Arad, Strada Eminescu No. 4.

Radio Graetzer

Culmea perfecției!

Receptor mondial!

Aparate 4 + 2 lămpi

Stă în fruntea tuturor aparatelor. Recepție
fără șgomot. Sonoritatea perfectă. Scală in-
dicatoare de proporții considerabile și mâ-
nuire simplă. — 40% economie la curent!

Ascultați-l la firma:

Sigismund Hammer și Fiul
Arad, Bul. Regele Ferdinand No. 27.
fără nici-o obligație.

Marele congres al presei provinciale dela Sibiu

(Urmare din pg. 1-a)

Din lipsă de spațiu, nu putem publica toate cuvântările rostite la congres, dar vom reproduce cele mai caracteristice, suficiente să arate care este viitorul

chemare a presei din provincie.

Și cu această ocazie, ținem să ne exprimăm și noi satisfacția pentru atenția care ni s'a dat la Sibiu, atenție care privește pe toți confrății noștri de idealuri gazetărești.

Discursul dlui Pamfil Șeicaru

Pamfil Șeicaru, directorul zărilor „Curentul”, luând cuvânt, a spus printre altele:

Eu sunt din aceeași meserie ca și voi. Deci cuvintele care le voi spune nu o să aibă nimic de haina festivă; aș putea spune că au să aibă mai mult un caracter de judecată retrospectivă și chemare la răspundere a tuturor acelor care poartă vina de a lăsa să decadă presa din provincie.

Și totuși, mai ales în aceste zile, a fost să păstreze caracterul limbii românești să se formeze un filtru care să împiedice intrarea cuvintelor și termenilor maghiari în limba românească.

De ce există o limbă pur românească în Ardeal, aceasta se datorează celor purtători de condei care au fost necontenit filtru românesc care a împiedecat să se impună limba, ca să nu mai avem o limbă română cu o limbă caricaturată, desfigurată.

Arătând apoi greutățile cu care se luptă presa din provincie, dl. Șeicaru, adresându-se dlui Eugen Titeanu, Subsecretar de Stat, spune:

Domnilor, încă un semn, că este ceva care priveghează bine în domeniile de viață ale statului este faptul că la subsecretariatul de Stat al Propagandei s'a ales un om din breasla noastră și prelungite aplauze, strigăte „ură!”

D. Titeanu nu are atât o obligație față de dvs. care v-ați manifestat prin aplauze așa de frenetice față de d-sa, cât de alteineva, de Majestatea Sa Regele, care l-a ales (strigăte „Trăiască Regele!” cu obligația să a socoteală și socoteală nu există în cifre, nu există în declarații, în realizări, — să dea socoteala renașterea întregii presei din provincie, din exilul care i s'a dat timp de douăzeci de ani de către partidele politice. D-sa a venit să aducă o altă haină presei din provincie, și aceasta nu se dă nici cu declarații, nici cu vorbe, ci cu ajutor material.

De câteori n'am vorbit noi de presa din provincie Domnule Ministrule? De câteori n'am discutat necesitatea de a avea în fiecare provincie o gazetă locală cu un criticism măsurat, în care să circule un entuziasm creator? Posibilitățile să le găsești prin orice mijloace, pentru a da această armătură de animare spirituală a noii vieți a Statului român. (Aplauze prelungite strigăte de bravo).

D. Gabriel Sarkany, președintele sindicatului presei minoritare

din România, exprimă salutul presei minoritare, care înțelege să se integreze cu lealitate în cadrul Statului român, așa cum de 20 de ani au făcut-o și asigură pe dl. Ministru și Guvernul de credința lor nestrămutată și în cadrul noilor așezări ale României.

D. Ștefan Vlădeșu, președintele Federației naționale a presei din provincie, într-o frumoasă cuvântare a arătat importanța presei din provincie.

Cuvântarea domnului Didier Poulain, directorul ziarelor „Candidat” și „Le Journal”, ținută în limba franceză

Domnule Ministru, Domnilor sau mai de grabă scumpul meu compatriot!

N'ași îi luat cuvântul, dar țin să răspund emimentului meu confrate dl. Pamfil Șeicaru, care m'a pus în cauză — și prin mine țara mea — cu câteva momente mai înainte, în termeni așa de mișcători.

Eu însumi, mișcat de aceste cuvinte, pe care ați binevoit să mi le adresați, îmi permit să-mi exprim sentimentul de adâncă bucurie, de a fi primit în mijlocul Domniilor-Voastre cu atâta prietenie, ca unul din breasla Dvs.

Am avut fericitul prilej să colaborez la unul din zărele dvs. grație prieteniei dlui Pamfil Șeicaru.

Această colaborare personală și profesională aș vrea să se întindă și să se multiplice între cele două țări ale noastre, în toate domeniile de activitate.

În această ordine de idei, Excelența sa dl. Eugen Titeanu, Ministrul Propagandei, a făcut deja atâtea lucruri pentru noi, încât aș vrea să fiu aici interpretul tuturor francezilor, cari îi sunt profund recunoscători, și în special interpretul mulțumirilor camarazilor mei, ziaristi francezi, cari nu mai pot părăsi Bucureștiul fără să fie convinși că au de acum deșă patrii: România și Franța. (Aplauze).

Voiu termina totuși spunând că vom avea precauția să nu trimitem prea mulți ziaristi la Dvs. de teamă să nu fie convertiți cu toți la principiile monarhice, prin admirația pe care ne-au provocat-o metodele, energia și inteligența marelui Dvs. Suveran (aplaude prelungite).

D. Colfescu salută deasemenea congresul în numele gazetarilor din Țara Moților.

Discursul d-lui subsecretar de stat Eugen Titeanu

Sfinția Voastră, Domnule Președinte, Doamnelor și Domnilor colegi.

Greșit, complet greșit, s'a spus că voiu ține un discurs. E un ciclu de activitate, pe care-l socot încheiat, odată cu suspendarea vieții parlamentare. Am vorbit atât de mult atunci ca să explic ceea ce alții nu puteau explica, încât v'ași putea spune că am apropiat voluptatea tăcerii.

Ceea ce vreau să precizez aici, este cu totul altceva: Vreau să vă dau câteva asigurări, vreau să vă dau câteva angajamente și vreau să formulez câteva directive.

Vă voi spune dela început că am fost profund impresionat de tot ceea ce a prezentat acest congres, ca pioase amintiri colegiale.

În această atmosferă corporativă, eu răgăsesse acea ambianță colegială, care mă face să cred nicăieri nu se simte mai bine omul decât în cadrul propriei sale meserii.

Plecând dela această concluzie, eu voiu repeta aici ceea ce am spus la Cernăuți: lupta Dvs. este lupta noastră și vom adauga: și în tot ceea ce vă doare și în ordinea morală și în ordinea materială și n'am decât un singur lucru de adăugat: nu vă mai bateți, fiindcă mă bat eu pentru Dvs. (vii aplauze).

Ca conducător al Propagandei, eu știu foarte bine că pentru a crea atmosfera de redresare a Țării, trebuie să mă sprijin întâiu pe presă. Din cele cincizeci de capitole mărturisibile și din cele o mi de capitole nemărturisibile, pe care trebuie să le aibă un Ministrul al Propagandei, cred că primul dintre ele, pentru formarea unui climat intern, propice, este capitoul presei.

Viața gazetărească a fost într'o permanentă criză

Dar viața aceasta corporativă a noastră gazetărească, trece, veți spune, printr'o criză.

Vă voiu întreba: este criza de astăzi, sau este pur și simplu prelungirea crizei de ieri?

Eu socot că viața gazetărească, așa cum a evocat-o aci dl. Pamfil Șeicaru, a fost într'o permanentă criză. Căți erau gazetarii care erau chemați să profeseze în cadrul de independență sau de demnitate? Mi-aduc aminte și astăzi de gazetarul de antecameră, de acela care în loc să fie gazetarul de demnitate, era un gazetar de mandieitate, gazetarul mercenar, care își împrumuta cerebrițetea, care își închiria talentul, gazetar care seria discursurile altuia și fabrica gloriile străine de concepție și adesea de convingerile lui! (Aplauze).

Revoluția regală dela 10 Februarie

Revoluția regală dela 10 Februarie, care a stârnit admirația străinătății și a contribuit la ridicarea prestigiului nostru peste fruntarii, a demarat și aci un hoar; apele — ea să mențin în limbajiu

Deaceea accentul programului meu de activitate cade întâiu pe presă.

Vedeți, am spus: „presă”, fiindcă mă gândesc tot atât de mult la presa provincială, cât și la presa centrală.

Presa provincială este o necesitate, a fost întotdeauna, fiindcă ea reprezintă ceea ce Rusul numește „Uitno”, ceea ce Francezul cheamă „Chez nous”, ceea ce Germanul spune „Gemütlich” este presa mai intimă, este presa mai apropiată, este presa mai directă, atârșată și articulată pe nevoile locale. E un reflex și o axă a viații locale, intelectuale și politice dintr'o zonă legată de interese imediate și comune. Este zona aceea, pe care un doctrinar al monarhiei: Charles Maurras o numea „La monarchie des Républiques francaises”, „Preser” din cheher” este zona aceea națională, pe care nimeni nu poate să o înțeleagă mai bine decât presa care este mai apropiată de eoul ei.

Dar la aceasta se adaugă și un argument politic în plus: faptul că astăzi, odată cu descentralizarea administrativă, odată cu crearea Ținuturilor, accentul cade pe viața regională, care nu este tot una cu viața regionalistă (aplaude).

Viața regionalistă disociază, viața regională, exaltă; viața regionalistă dizolvă, viața regională promovează. Prin exopatarea tuturor forțelor de gândire, de producție și de creațiune locală, pe toate planurile, administrative, politice sau spirituale, se îmbogățeste patrimoniul comun, se smâltușește, prin caracteristici diverse, bogăția și frumusețea tabloului național integral.

de înnoire.

Criza de astăzi nu marchează altceva decât perioadă de adunare.

Sunt ziare care au murit, sunt ziare care luptă greu ca să trăiască, sunt ziare care se nase și sunt ziare — o notez eu o deosebită plăcere, — care reînviază.

A murit presa mercenară

Ce presă a murit? Presa care avea rolul acela dorizoriu și profanat de presă mercenară, presa de împrumut, care fabrica contra cost de publicitate și corupție: prestigii. Este evident că această presă, odată cu schimbarea climatului politic, din lipsă de subiect era condamnată să dispară.

Apoi presa pe care nu mă voi sfii s'o numesc „de șantaj”, presa foilor sporadice, a cărei singură doctrină era: tiraj puțin, pile multe (ilaritate); cheltuială mică, încasări mari: presa pe care ași numi-o, acia a programului și doctrinii pilifere (mare ilaritate).

Totuși și pentru dânsa voi găsi — fără îndoie — un cuvânt bun.

Națiunile au două lucruri pe care le merită: guvernul pe care le suportă și presa care îl oglindește.

În șantaj, ea și în dragoste, ea să-l faci trebuie să fie cel puțin doi (ilaritate) și desigur că oricât de imoral ar fi șantajul eu cred că mai imoral este cel care se lasă șantajat. Eu cred că există un om care nu are nimic să-și reproșeze și care să plătească totuși, pentru simpla presiune morala care s'a făcut, fără temei, asupra lui! (aplaude).

Din moment ce plătea tăcerea înseamnă că se temea de ceva, înseamnă că presiunea morală avea o bază.

Ceea ce este imoral este tranzițiunea intervenită. Atâta tot.

Dar toate acestea erau reflexiile unei lumi care s'a izolat sub rufala plebiscitară dela 24 Februarie.

Probleme vitale pentru presă

Astăzi, se pun, evident, probleme vitale pentru presa noastră.

V'am spus că n'am altă ambiție să reprezint la acest Minister, în ce privește capitolul presei, decât un singur lucru: o adevărată acțiune sindicalistă de apărare a presei, ca mandat al Dvs. (aplaude).

Am toată autoritatea necesară ca să vorbesc, pentru că din anul 1918 pe care îl evoca aci acum un coleg — sunt 20 de ani de zile — mi-am trăit viața, scriind articolul meu zilnic. Sunt la largul meu să vorbesc de un program profesional la Ministerul Propagandei în materie de presă, fiindcă la vârsta de 18 ani, — la vârsta tuturor entuziasmelor și când anumi limbatici nu sunt revoluționari, — eu sunt cel care ca fondator al Unirii ziaristilor profesioniști am semnat apelul de grevă, paralel cu al Sindicatului artelor grafice (aplaude prelungite).

Desigur, ca Subsecretar de Stat la Ministerul ordinii și ca fost

(Continuare în pag. 4-a)

Marele congres al presei provinciale dela Sibiu

(urmăre din pag. 3.a)

Subsecretar de Stat la Siguranța Generală, contribuie în modul acesta să-mi completez propria fișă, dar nu este mai puțin adevărat că aceasta vă descrie omul, temperamentul și țelurile lui.

Deci, în fruntea luptei profesionale, în care toți vă înscrieți, vă ofer o favoare: să mă înscrieți pe mine cel dintâi (aplauze prelungite).

Dar, cuvintele sunt numai cuvinte. De aceea trec la precizări imediate.

Vorbesc de presă, așa cum vorbesc — în special, de cea provincială — nu numai ca ziarist legat prin toate fibrele sufletului meu și idealurile mele corporative de d-voastră, vorbesc și ca Subsecretar de Stat al Propagandei, care eu itinerariul lucid tratat pentru acțiunea mea de viitor înțeleg să sprijin întreaga acțiune de guvern și de Stat în primul rând pe presă.

Rolul presei

Sunteți o necesitate de Stat, sunteți ecoul necesităților de ordin obște.

La răseruca aceasta a evenimentelor istorice, presa a dat cel dintâi exemplu, înadrându-se în ritmul nouilor împrejurări.

Revoluția Regală nu a avut slujitori mai devotați decât presa.

În învălmășagul evenimentelor internaționale nimeni nu a arătat mai mult tact, mai multă comprehensiune, mai multă luciditate decât presa și nimeni nu a stat mai mult în ajutorul acțiunii de redresare națională decât presa (aplauze prelungite).

Pe planul difuzării reformei ad-

ministrative și al acțiunii de guvern în toate domeniile, nimeni nu s'a făcut ecoul mai sincer, mai nedeforțat, mai pariomat decât această presă, eranie al guvernării și al nouilor chemări de Stat.

Presă, care a dat atât, nu a cerut până astăzi nimic.

Dar eu, venind ca conducător al Propagandei, spun: este normal este echitabil, este util, este unum și i se dea cele ce i se cuvin (aplauze prelungite ovății).

Vă puteți închipui dvs., că venind la acest Minister, care putea fi creat încă dela 1919, a trebuit să substituiți acțiunea Statului în tot cece era înainte acțiune personală, aici unde a trebuit să creez o acțiune unitară în locul unei acțiuni pulverizate, unde a trebuit să creez totul dela început, unde a trebuit să confecționez până și stilul și ținuta funcționarului de propagandă, în locul pasiunii flecare, vreau să creez funcționar, agent politic conștient de misiunea lui, care să vorbească, când trebuie să vorbească și cum trebuie să vorbească și care să știe să facă, când trebuie să facă. Era aici de creat totul. În vârtejul acestor preocupări am mai întâlnit, cum era și firesc, încompresiunea unora, rezistența altora. Eu am fost acela care am arătat rezultatele nedorite, la care ar fi dus legea presei, care reclama constituirea sub formă de societăți anonime a unor biete foi, care abia își duceau viața dela o zi la altă. Primul meu gest a fost să scutesc această presă românească, săracă, de obligațiunea pe care o impunea un articol nefericit (aplauze prelungite). Dacă nu luam această măsură, astăzi congresul dvs. ar fi fost o slujbă funebă (aplauze prelungite).

Urmează acum două capitole precise: capitolul hârtiei și capitolul publicității.

Capitolul hârtiei

Eu am chemat pe d-nii dela Oficiul hârtiei, le-am arătat datele problemei și le-am dat un termen. Cei cari au în grija lor cultura românească și destinele cărții românești să facă ce vor ști cu Oficiul hârtiei. Dar, eu nu admit ca ziarul — lucru care mă privește pe mine direct — care este cel mai popular vehicul de cultură și propagandă politică în favoarea Statului, să fie distrus în existența lui pentru satisfacerea unor interese materiale, care de prea puține ori au ceva comun cu interesele superioare ale Țării (aplauze).

Când mi s'au prezentat cifre de disecare a prețului de fabricație, eu am spus cifrele tantimelor și ale investițiilor vertiginoase și spontane (aplauze frenetice).

O mai lentă eșalonare a amortizării și o amputare a beneficiilor personale, sunt sigur că vor duce la o revizuire a prețului.

Apoi, trebuie ca și d-voastră, sub directivele mele, să ajutați la înțegăbări cooperative, meritul 22, cumpărând cantități masive de hârtie, să puteți reprezenta pentru Oficiul acesta un client permanent, serios și cu garanții de plată.

Publicitatea

Acum, chestiunea publicității. Vă vorbeam adineauri de doctrina șantajului. Nu găseam o justificare, nu găseam o senzație, dar îl explicam. După estimațiile noastre, sumele pe care plutocrația posedantă — o numesc astfel într'un termen generic — le plătește presei, mandicității din presă, asistenței din presă, publicității văzute și publicității nevăzute, se ridicau aproximativ la 400 milioane lei anual.

VOCI: Așa este! Așa este!

D. SUBSECRETAR DE STAT EUGEN TITEANU: După trei luni de zile de aplicarea noii legi,

eu constat că banii cari mergeau la ghișeele de desagregare politică și morală, nu au sosit încă la ghișeele de înțegărare a Statului (aplauze).

Eu am un instrument, unui singur: LEGEA. Pe răspunderea mea personală mi-am luat angajamentul să asigur aplicare integrală și necrutătoare a acestei legi.

Am convocat pe toți aceia pe care trebuia să-i convoc, și pot să vă spun că începând din aceste ultime zile apelul meu începe să se găsească ecoul. Eu mă găsesesem în faza încheerii — conform legii — contractelor generale de

publicitate prin Direcția Presei, contracte pe care apoi le voi repartiza echitabil într'o pulverizare generală asupra presei românești și în beneficiul ei (aplauze prelungite).

Dar, Domnilor, să știți că lupta nu este ușoară (exclamație). Eu n'am nevoie din partea dvs. decât de un singur sprijin: acela al unei deschideri de credit, un credit de așteptare.

Un lucru vreau să fiți încredințați: că toate cărțile pe care eu le am în mână sunt în favoarea Dvs. și aceste cărți Dvs. nu le puteți avea, fiindcă lupta, așa cum o duc de aici, pot s'o duc mai bine decât ați putea-o duc de acolo.

În chestiunea publicității eu voi pretinde să se plătească publicitatea țării, în locul aceleia pe care o numim „publicitatea tăcerii“.

Fondul fortificațiilor morale

Contractele comerciale vor asigura presei o existență onestă, clară și demnă, în locul subvențiilor ilicite și tănuite care slujeau interese reprobabile sau aseuse. Plutocrația trebuie să simtă obligația acestei lupte. După fondul fortificațiilor armatei, astăzi ne preocupăm fondul fortificațiilor morale (aplauze).

În acest tablou al presei, văd eu plăcere că nu sunt numai ziare care mor; sunt și ziare care reînviază. Iată, de exemplu acum în Ardeal — notez cu vie satisfacție, o satisfacție comună, — a reapărut eu un titlu de rezonanță istorică: „Tribuna“, sub conducerea gazeta noastră.

„În materie de minorități, nu suntem debitori, ci suntem creditor“

Aceasta mi-a îngăduit să spun la Cernăuți și să repet aici, că noi, în materie de minorități, nu suntem debitori ci suntem creditori: (vii aplauze) aceasta mi-a îngăduit să spun că adevărul statistic este că granițele noastre se găsesc înăuntrul drepturilor noastre, nu în afara lor (aplauze puternice, ovății).

Aceasta mi-a îngăduit să spun că este greșită tactica politicii lui „pardon, te-am supărat“ atunci când noi, în această materie nu trebuie să fim defensivi, când putem fi oricând ofensivi, ca masă etnică românească compactă, care depășește în toate punctele cardinale granițele actuale (aplauze prelungite). Cu un singur adaus: că, pe când bogățile minorității românești de dincolo de frontiere sunt toate de veche așezare istorică, minoritățile dela noi, care sunt bine privite, sunt totuși simple minorități de colonizare (aplauze prelungite).

Dar Domnilor să recunoaștem: masa populară a minorităților, masa lor etnică țărănească, nu s'a

asociat niciodată acțiunilor centripetale.

Acest lucru este atât de bine cunoscut încât în ultimele împrejurări internaționale, ca conducător al Presei și Propagandei am avut satisfacția să notez: că — eu toată tensiunea internațională. — NICI O PRESĂ A NICI UNUI STAT MARE ȘI SERIOS NI A RIDICAT CI MACAR INTR'UN SINGUR ARTICOL, SAU ÎN GLUMĂ O PROBLEMĂ MINORITARĂ ÎN ROMANIA SAU O PROBLEMĂ DE REVIZUIRE DE GRANITE (vii aplauze).

Adevărurile noastre statistice, morale, istorice și politice sunt atât de evidente, ne găsim într'o compensație atât de mare pretutindeni în această materie, încât ar fi și imprudent și apolitic să se creze probleme cari nu există! (aplauze).

Dar minoritățile noastre sunt atașate nu numai pe calea lealității politice, dar și pe calea conforului personal.

Țara aceasta ospitalieră își simbolizează de alemintreli într'un fel de caracteristică gospodărească sentimentul ei. Minoritățile acesteia trăiesc mai bine la noi decât în oricare altă parte (aprobări) fiindcă se găsesse în statul unde țara-

nul era camera cea mai în bogate, camera de oaspeți.

Și când avem această mește va puteți închipui și Dvs. la noi oamenii se simt mdecât oriunde.

Meritul lealității minorităților

Aceasta nu mă face să se trun nimic meritul lealității minorităților și să salut pe reprezentantul presei lor din Ardeal, care a venit aici să dovedească încăodată că se articulează înțegărează în ritmul nouilor mări ale statului român aplicând.

Domnii mei, nu ași avea un singur lucru de adăugătatăzi când se pornește la o acpe care ași putea-o denifi de organizare colectivă a țării“ la apelul nominal de stare al fiecăruia, primul lucru ce conta va fi meseria, când distismul și omnisciența celor gătiți sunt lucruri pe care ehidare, eu vă invit ca, eu dificultățile, să persistați în dria de a rămâne membri ai porației dvs., ai nobilei corporației (aplauze).

Ce vreți? Presa a mobilizat multe tăți. La un moment dat se explicăția tuturor rețelilor presă.

D. PAMFIL SETCARU: cității, în fața oglinzii! (Iarăși, cu)

D. EUGEN TITEANU: Secretar de Stat al Propagandei sunt acela care trebuie să li blocul ostilităților trecute în triva presei, căreia îi aparține presă.

Oricine nu a putut să articom de Stat, oricare articulatonomatopiee din vehicul pment, care nu a fost acceptfi un Meternich sau un Tarrand, s'au pornit împotriva se (aplauze).

Ceva din această mentalmai persistă și se prelungeste mă angajez să fie lichilatoru

Când se păsește la o nouă ganizare de Stat, când corțile — și în primul rând a stră — sunt chemate să forde desăvârșim, în adevăr în ea în fruntea dvs., alături de prin dvs. și pentru dvs., să o luptă de fiecare zi, o luptă întreruptă, tenace, entusiastă, tru o salvagardo presa, al mandatar sunt astăzi, ea și (Aplauze prelungite, ovății).

Cumpărați mobile dela tâmplă

„Concurența

Condițiuni avantajoase și în rate
Arad, Bul. Reg. Ferdinand
Vis-a-vis cu Biserica Lutherană

Pardesiuri, haine de toamnă

vopsește și curăță cel mai frumos

Alex. Knapp

Arad, Str. Episcopul D. Radu 10
Stucursala Str. Brătianu 2-4.

Stofe exclusive asortiment bogat
la croitoria pentru domni

Barany

Arad, Str. Brătianu 10